

Il di da las persunas malsaunas

DA PETER PEYER,
CUSSEGLIER GUVERNATIV

Gia per la 80. gada ha lieu ils 3 da mars 2019 il di da las persunas malsaunas. Uschia po il di da las persunas malsaunas guardar enavos sin ina lunga tradiziun. Cun raschun. In di, al qual vegn pensà a las persunas malsaunas ed al qual vegn mussada publicamain cumpassiun envers noss conumans malsauns ha oz ed en l'avegnir sia giustificaziun cumplina. Il di da las persunas malsaunas duai sensibilisar nus persunas saunas per ils problems, per ils giavischs e per la suffrientscha da noss conumans malsauns, duai manar ensemen umans sauns ed umans malsauns e duai far frunt a l'isolaziun d'umans malsauns.

Malgrà ina tgira ed in'assistenza cumplexsiva ed empatica èn umans malsauns sulets cun lur problems e cun lur suffrientscha durant bleras uras dal di. Tant pli sa legran els da mintga visita, da mintga segn d'affecziun e da cumpassiun. Il di da las persunas malsaunas ans duai esser en quest senn motivaziun da visitar pli savens umans malsauns en noss conturns, sajan quai persunas parentas u enconuschentas. Pelvaira, quai n'è betg adina uschè simpel per nus. E nus chattain er adina puspè ina perstgisa pertge ch'ina visita n'ans è gist ussa betg cunvegna. Qua stuain nus bain lavurar vi da nus.

Per motivs chapibels vulessan umans malsauns vegnir tgirads

ed assistids a chasa u almain en vischinanza da lur conturns socials. Er per quest motiv vali da mantegnair er en l'avegnir noss sistem da provediment da la sanadad decentral cun ospitals en las singulas regiuns. Displaschaivlamain manca sin plaun naziunal savens la chapientscha per noss sistem da provediment. Ils systems da provediment dals chantuns da la Svizra bassa cun vias curtas al proxim ospital ed als ospitals da center na pon betg vegnir transferids sin il Grischun. Nus avain cundiziuns generalas bler pli pretensiusas. Perquai stuain nus mussar a mintga occasiun che sa porscha a nus ils buns motivs per noss sistem da provediment da la sanadad decentral. Il medem mument appellain nus a las forzas politicas sin plaun naziunal da tegnair quint da las relaziuns da noss chantun cun concepìr las cundiziuns generalas legalas.

Sche umans malsaunas pon restar a chasa en lur conturns usitads ed enconuschents è quai mo pussaivel grazia a l'engaschament sacrificant da lur confamigliars. Tgìrar ed assister umans malsauns è ina sfida per ils confamigliars che als po manar al cunfin da quai ch'els pon supportar ed er sur quel cunfin ora. Ma er sche quai n'è betg adina facil: Persunas che tgiraran lur confamigliars ston pudair sa cunfinar en mintga cas da la persuna tgirada, guardar da lur atgna sanadad ed acceptar purschidas da distgargia. Ad umans malsauns n'èsi betg gidà sche lur confamigliars daventan er malsauns.

Il di da las persunas malsaunas duai esser il motiv per nus d'engraziar al persunal da tgira, a las medias ed als medis sco er a las persunas che tgiraran lur confamigliars e d'exprimer nossa reconuschientscha per lur engaschament sacrificant. Ma el duai medemmain esser il motiv da mussar nossa cumpassiun envers noss conumans malsauns. Displaschaivlamain n'han betg tut ils umans perspectives da guarir. Gist els dovan pli fitg nossa affecziun e nossa forza per purtar lur destin. Il di da las persunas malsaunas tutga nossa cumpassiun speziala a quels umans ch'èn incurablmain malsauns.

Peter Peyer, cusseglier guvernativ, schef dal departament da giustia, segirezza e sanadad

Cusseglier guvernativ Peter Peyer visita il di da las persunas malsaunas – ensemen cun il Chor maschadà Trin – l'Ospital regional da la Surselva a Glion (10.00–12.00) sco segn da solidaritad cun conumans malsauns. Cusseglier guvernativ Peter Peyer è commember da quest chor.